

*PREVENTIVNI PROGRAM
SREDNJE ŠKOLE DRAGUTINA
STRAŽIMIRA*

Šk.god. 2023./2024.

1. UVOD

Preventivni program, osim zakonske obaveze, ima jasan cilj podupiranja pozitivnog razvoja djece i mladih, odnosno smanjenje utjecaja rizičnih, a jačanje utjecaja zaštitnih čimbenika za razvoj rizičnih ponašanja i problema u ponašanju.

Ciljevi, odnosno zadaci za postizanje navedenog su:

- razviti vještine, znanja i kompetencije koje doprinose djetetu/mladoj osobi da se uspješno nosi s izazovima na koje nailazi i izrasta u sretnu i zadovoljnu osobu;
- razviti kompetencije (kognitivne, emocionalne i ponašajne vještine i vrijednosti);
- poučiti dijete/mladu osobu zdravim stilovima življenja;
- doprinijeti razvoju otpornosti djeteta/mlade osobe.

Osim redovitog provođenja Zdravstvenog i Građanskog odgoja, kao i drugih relevantnih međupredmetnih tema proizašlih iz Cjelovite kurikularne reforme, te radionica koje razrednici provode na satovima razrednika, te nastavnici u sklopu svojeg predmeta, nužno je provoditi i dodatne aktivnosti, kako bi se navedeni cilj(evi) uspješnije ostvarili.

Preduvjet za to dobro je i relevantno poznavanje rizičnih i zaštitnih čimbenika, dobra educiranost provoditelja, provođenje znanstveno utemeljenih programa, te redovito praćenje, poznavanje i uvažavanje svih znanstvenih i zakonskih spoznaja.

Kako bi program, odnosno njegovo provođenje bio što uspješniji, nužno je uključiti sve dionike: učenike, roditelje, nastavnike, te zajednicu. Škola kroz roditeljske sastanke i Vijeće roditelja upoznaje roditelje sa svim aktivnostima, te potiče na suradnju.

Kroz sudjelovanje u projektu „Prevenција u zajednici“ proveden je opsežan i sveobuhvatan upitnik putem kojeg smo dobili znanstveno valjane podatke o rizičnim i zaštitnim čimbenicima učenika naše Škole. Osim provedenog upitnika, izrađen je i Akcijski plan sa pregršt preventivnih aktivnosti, koje su planirane kako na razini naše škole, tako i na razini Grada. U sklopu preventivnog plana i programa učenici su, roditelji učenika, te nastavnici škole upoznati s rezultatima istraživanja, kao i odrednicama Akcijskog plana.

Ove školske godine nastavit će se provoditi dio aktivnosti planiranih projektom „Prevenција u zajednici“, a što je dogovoreno na sastanku Vijeća za prevenciju (održan 6. rujna 2023.). Konkretno za našu školu predviđena je edukacija nastavnika o komunikaciji s roditeljima, te dvodnevna edukacija Volontiranje.

Svi učenici naše škole, kao i roditelji učenika, na početku svake školske godine jasno su i temeljito upoznati s Kućnim redom i svim relevantnim zakonima i pravilnicima, te su upućeni u posljedice za nepoželjne oblike ponašanja. To je izrazito bitno, te osim informiranja, ima za cilj ostvarivanje i zadataka prevencije, obzirom na činjenicu da jedan od rizičnih čimbenika u školskom okruženju predstavljaju upravo nejasno postavljena i provođena pravila.

Osim programa koji se provode sa cijelim razrednim odjelima, konstantno se pruža i individualna pomoć i podrška učenicima/roditeljima koji su u riziku za razvoj problema u ponašanju ili su ih već i razvili. Ispred programa postavlja se odnos, koji i je pretpostavka svakog uspješnog programa.

Nužan preduvjet za uspješnu implementaciju i provođenje programa je i konstantna edukacija nastavnika o svim navedenim čimbenicima. Nastavnici se osim individualno, stručno usavršavaju i skupno u našoj Školi, te će se tako i ove šk.god. održati nekoliko edukacija nastavnika sa ciljem prevencije.

2. PREVENTIVNI PROGRAM

Škola je šk.god. 2017./2018. sudjelovala u projektu „Prevenција u zajednici“, koji je koordinirala Udruga roditelja Korak po korak. U projektu je, između ostaloga, provedeno znanstveno utemeljeno istraživanje u kojem su sudjelovali učenici naše škole. Rezultati istraživanja predstavljaju temelj programa prevencije naše škole.

Istraživanje potreba djece i mladih provedeno je Upitnikom za učenike, instrumentom koji ispituje rizične i zaštitne čimbenike za razvoj problema u ponašanju kod mladih, kao i prisutnost internaliziranih problema, te problema u ponašanju poput nasilničkog ponašanja, delinkvencije, kockanja, pijenja alkohola, te zlouporabe psihoaktivnih tvari.

Rizična ponašanja koja su procjenjivana u ovom istraživanju bila su vršnjačko nasilje, kockanje, zlouporaba psihoaktivnih tvari, te internalizirani problemi mladih.

Identificirani su preventivni prioriteti na razini škole:

- prevencija vršnjačkog nasilja,
- prevencija ranog pijenja mladih,
- razvoj privrženosti školi,
- potreba za razvojem sustava podrške volonterskom radu i prosocijalnom angažmanu (i prilikama) u zajednici i u školi.

Osim rizičnih čimbenika, identificirani su i zaštitni čimbenici, koji će se svakako koristiti u implementaciji preventivnog programa, kao i nastavku provođenja postojećih programa, te promišljanju pri donošenju odluka važnih za učenike.

Obzirom se radi o sveobuhvatnom znanstveno utemeljenom istraživanju, ali provedenom 2017./2018. godine, a nakon koje su se desile iznimno rizične pojave za zdravi razvoj mladih, proveli smo naravno i niz drugih istraživanja, kao i redovito pratili znanstvena istraživanja drugih relevantnih institucija. U protekle četiri godine zadesila su nas dva jaka potresa te pandemija COVID – 19, koji su za posljedicu imali mnogobrojne nepovoljne okolnosti, kako direktno na mlade osobe (učenike), tako i preko njihovih obitelji, stanja u društvu i slično. Istraživanja su pokazala kako veću pažnju moramo posvetiti mentalnom zdravlju mladih.

2.1. PREVENCIJA VRŠNJAČKOG NASILJA

Prema rezultatima navedenog istraživanja, gotovo 70% učenika izjavilo je kako su barem jednom ili više puta tijekom tekuće školske godine svjedočili vršnjačkom nasilju, skoro trećina učenika izjavila je da su u tom razdoblju bili barem jednom izloženi vršnjačkom nasilju, dok ih 18% navodi kako im je bila ukradena ili oštećena imovina.

Što se tiče ponašanja vezanih uz vršnjačko nasilje koja su učenici doživjeli, najveći broj njih, 11% učenika, jednom je ili više puta bilo izloženo nasilju putem interneta, dok ih

16% izjavljuje da su tijekom tekuće školske godine barem jednom bili nasilni na internetu. 10% ih navodi kako su u tom istom razdoblju jednom ili više puta sudjelovali u tučnjavi. 0,3% učenika je jednom ili više puta izostalo iz škole iz straha od nasilja dok ih je 0,4% jednom ili više puta doživjelo ozljedu uslijed nasilja.

26% učenika svjedoči vršnjačkom nasilju jednom ili više puta tjedno, dok ih 0,2% izjavljuje da su u tom istom razdoblju izloženi vršnjačkom nasilju. Jednom ili više puta tjedno putem interneta je nasilno 0,1% učenika, dok ih isto toliko (0,1%) izjavljuje da je jednom ili više puta tjedno izloženo nasilju putem interneta. 0,1% učenika jednom je ili više puta tjedno sudjelovalo u tučnjavi.

Od učenika koji su svjedočili vršnjačkom nasilju tijekom tekuće školske godine njih:

- 39% je ignoriralo nasilje/nije ništa učinilo i samo je promatralo što se događa,
- 35,8% je pokušalo nešto učiniti da spriječi vršnjačko nasilje.

Kao što je vidljivo iz rezultata istraživanja, daljnje edukacije učenika, roditelja i nastavnika o problemu vršnjačkog nasilja goruća su potreba. U suradnji i dogovoru s razrednicima socijalna pedagoškinja i pedagoškinja, te educirani razrednici provest će niz edukacija sa svrhom prevencije vršnjačkog nasilja, što s učenicima, što s roditeljima, što s nastavnicima naše škole.

Na razini Grada, a u sklopu Akcijskog plana, dogovoreno je kako će Grad financirati edukaciju socijalnoj pedagoškinji i pedagoškinji naše škole za CAP program, koji je trenutno jedini znanstveno utemeljeni program prevencije nasilničkog ponašanja, koji bi se iako većinski namijenjen osnovnoškolskom uzrastu, mogao primjenjivati i na populaciji učenika srednjih škola. Potonje nije realizirano, odnosno edukacija nije plaćena ni pedagoškinji, ni socijalnoj pedagoškinji.

Kroz edukacije nužno je osvijestiti najveću skupinu koja sudjeluje u nasilju, a to su promatrači. Stoga će se raditi na osnaživanju učenika koji promatraju nasilje, i to na način da ih se podučiti što mogu učiniti, kome se obratiti za pomoć i slično.

2.2 PREVENCIJA KOCKANJA

Iako se kockanje tada nije još pokazalo kao gorući problem učenika naše škole, tim je važnije na vrijeme ga prevenirati. Prema podacima proizašlih iz istraživanja, 23,3% učenika se kladilo za novac ili nešto drugo vrijedno tijekom posljednjih godinu dana, dok ih se 13,8% tijekom posljednjih godinu dana kladilo u kladionici. Odlazak u kasino, igranje lota, kartanje za novac i kockanje na Internetu niže su zastupljeni.

Kao dio preventivnog plana u okviru projekta „Prevenција u zajednici“ dogovoreno je kako će biti osigurana edukacija još jednog stručnjaka naše škole za provođenje programa „Tko zapravo pobjeđuje“. Naime, program je zamišljen i namijenjen da ga izvode dva izvoditelja, a u našoj školi bila je educirana samo jedna osoba (socijalna pedagoginja). U šk.god. 2018./2019. za provođenje programa educirane su još tri osobe, i to pedagoginja Valentina Škledar, te nastavnice Martina Madžarac i Andreja Regvat. Edukaciju je financirala Hrvatska Lutrija, iako je prvotno planirano da će sredstva osigurati Grad. U šk.god. 2019./2020. bilo je planirano provesti cjelokupan program (po deset radionica) s razrednim odjelima 1.p, 2.p, 2.a i 2.og, a ukoliko se stigne i u 2.e. Zbog novonastale situacije sa Covid – 19 nažalost plan se nije do kraja realizirao, odnosno došlo se do otprilike polovice programa u razrednim odjelima tadašnjim 2.og i 2. a. Školske godine 2020./2021. te 2021./2022. epidemiološka situacija to nije dopuštala, budući da se on ne može provoditi stihijski, kao ni online. U šk.god. 2023./2024. svakako ga planiramo provoditi, u nadi ne postojanja okolnosti koje to ne bi dopuštale. Obzirom Valentina Škledar više nije zaposlenica Škole, a Andreja Regvat je na funkciji v.d.Ravnateljice, trenutno su jedine educirane osobe, koje program mogu provoditi nastavnica Martina Madžarac, te soc.ped. Irena Simić. Kada god bude moguće, i ovisno o interesu nastavnika – educirat će se još djelatnika.

2.3. KORIŠTENJE SREDSTAVA OVISNOSTI

Preko 80% učenika barem je jednom u životu konzumiralo pivo, vino ili žestoko piće, a nešto manje od 20% barem je jednom u životu konzumiralo marihuanu. Korištenje drugih psihoaktivnih tvari nisko je zastupljeno.

Alarmantni podaci dobiveni su vezano za sukcesivno konzumiranje alkohola. U protekla 2 tjedna gotovo 40% učenika popilo je 5 ili više alkoholnih pića za redom.

Stručna služba u dogovoru s razrednicima provest će niz edukacija/radionica kako bi se pokušalo utjecati na odgađanje prvog pijenja alkoholnih pića (iako se ono većinski događa već u osnovnoj školi), kao i pokušati utjecati na smanjenje sukcesivnog pijenja alkoholnih pića.

Pritom će se uvažavati Minimalni standardi prevencije ovisnosti za djecu i mlade u odgojno-obrazovnom sustavu vezano za to što je i nije učinkovito u prevenciji ovisnosti, tj. radit će se na normativnim uvjerenjima, razvoju socijalnih vještina i kritičkog razmišljanja, učenju i vježbanju odolijevanja pritisku vršnjaka, naglasak staviti na kratkoročne posljedice, te sve ostalo što spomenuti Standardi i relevantne spoznaje o znanosti o prevenciji propisuju.

Mjesec borbe protiv ovisnosti (15. studenog – 15. prosinca) prigodno će se obilježiti, te obilovati edukacijama/radionicama za učenike naše škole. Dio će provesti razrednici, a dio stručna služba škole.

2.4. PREVENCIJA SVIH OBLIKA NASILJA U MEĐUVRŠNJAČKIM VEZAMA

Bivša pedagoginja i socijalna pedagoginja završile su edukaciju za provođenje SNAP 2 programa, Ženske sobe. Nakon njih, edukaciju su završile i nastavnice Marina Habuzin i Martina Madžarac. Ženska soba – Centar za seksualna prava trenutno provodi projekt "Prepoznaj, osnaži se, prijavi!". Opći cilj projekta jest prevencija seksualnog nasilja nad i među mladima u svrhu očuvanja kvalitete života mladih. U svrhu realizacije projekta provest će se minimum dvije radionice u prvim razredima, minimum dvije radionice u drugim razredima i minimum dvije radionice u trećim razredima naše škole. Ženska soba će održati i online edukaciju za sve zainteresirane roditelje učenika naše škole. Tijekom edukacije obrađene su sljedeće teme: definiranje seksualnog nasilja; oblici seksualnog nasilja nad i među djecom i mladima; rasprostranjenost; indikatori i posljedice seksualnog nasilja; Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja; mehanizmi zaštite i upoznavanje s radom Centra za žrtve seksualnog nasilja. Izvoditeljice su stekle i vještine za implementaciju programa prevencije seksualnog nasilja za srednje škole – SNEP program (<http://www.zenskasoba.hr/seksualno-nasilje-edukacijski-i-prevencijski-program/>) koji je verificiran od strane Ministarstva znanosti i obrazovanja RH. Programom su obuhvaćene

područja: 1. razred – Seksualno nasilje i seksualno nasilje u obitelji, 2. razred – Elektroničko seksualno nasilje i zaštita od elektroničkog seksualnog nasilja, 3. razred – Seksualno nasilje u mladenačkim vezama te prepoznavanje i zaštita od seksualnog nasilja u mladenačkim vezama.

Osim ovoga, u višegodišnjoj suradnji s CESI provodili su se razni projekti, te će se suradnja nastaviti i u ovoj šk.god. Prošle šk.god. proveden je sveobuhvatan projekt **#ToNijeLjubav** kojim se educiralo nastavnike/ce i učenike/ce o pitanju nasilja u partnerskim vezama, posebice elektroničkog nasilja te ih osnažilo i za aktivnije sudjelovanje u preventivnim aktivnostima.

Osnovne aktivnosti bile su izgradnja kapaciteta stručnjaka/inja u području prevencije nasilja u partnerskim vezama među mladima, edukacija vršnjačkih edukatora/ica koji će provesti radionicu za grupu učenika/ca te podizanje svijesti kroz kampanju na društvenim mrežama.

2.5. POTREBA ZA RAZVOJEM SUSTAVA PODRŠKE VOLONTERSKOM RADU I PROSOCIJALNOM ANGAŽMANU (I PRILIKAMA) U ZAJEDNICI I U ŠKOLI

Prema rezultatima provedenog istraživanja, učenici naše škole visoko vrednuju

- nagrade za prosocijalni angažman u zajednici (54,6%), te
- školske nagrade za prosocijalni angažman (45,9%).

Ujedno su to i najmanje zastupljeni zaštitni čimbenici, te ih je uz postojeće aktivnosti koje škola nudi (opisane u Kurikulumu), važno i dalje razvijati. U tom smislu već su učinjeni pomaci u vidu svečane dodjele svjedodžbi učenicima, na kojoj je prisustvovao i Gradonačelnik, a učenicima su uz priznanja dodijeljene i nagrade. Grad je osigurao financijska sredstva koja su utrošena za nabavku nagrada. Valja napomenuti da nagrade nisu dodijeljene isključivo na temelju odličnog uspjeha, već i na temelju kontinuiranog sudjelovanja u volonterskim i humanitarnim akcijama, kao i u izvannastavnim aktivnostima poput školskog zbora, te za odgovoran i predan rad u Vijeću učenika (šk.god. 2018./2019.)

Šk.god. 2020./2021. zbog epidemiološke situacije, a posljedično i prelaska na online nastavu – nije bilo svečane dodjele priznanja i nagrada, ali su učenici koji su se istaknuli u aktivnostima i/ili odličnom uspjehu istaknuti, pohvaljeni i nagrađeni. Iako je bilo manje prilika za volonterski rad uživo (zbog COVID – 19).

Šk.god. 2021./2022. održana je svečana dodjela, koja je uključivala nastup školskog zbora, scensko dramski program, nagrade i priznanja i slično. Dodjelu je uvećao i Gradonačelnik.

Školske godine 2022./2023. održana je svečana dodjela u Pučkom otvorenom učilištu, koju je također uvećao i Gradonačelnik, kao i naši učenici i nastavnici, sa sveobuhvatnim programom.

Osim toga, Škola je aktivno uključena i u Projekt „Volontirajmo zajedno“ kao partneri Udruzi Srce, te se uvijek uključujemo u sve projekte i aktivnosti Udruge Srce, kao i Lokalnog volonterskog centra.

U protekloj šk.god. gotovo na tjednoj razini učenici su se mogli uključivati u razne volonterske aktivnosti, u Školi i izvan nje. Iznimno je intenzivirana suradnja s LVC Sv.I.Zelina, te će se nastaviti i ove šk.god. Soc.ped. Irena Simić koordinator je za Školu.

Na razini Grada dogovorena je i veća mogućnost pružanja mladima prilike da sudjeluju u što većem broju prosocijalnih aktivnosti, te model prema kojem bi se učenici uključeni u takve aktivnosti osim prijema kod Gradonačelnika dodatno nagradili npr. ulaznicama za bazen, kino i slično.

Pokušat će se organizirati i raditi na:

- edukaciji nastavnika o učinkovitim strategijama razvoja privrženosti školi,
- edukaciji nastavnika i drugih djelatnika škole o načinima uspostavljanja pozitivne i podržavajuće razredne klime putem primjene odgovarajućih strategija vođenja razreda,
- obogaćivanju ponude izvannastavnih, svima dostupnih, aktivnosti u školi, kako bi učenici školu percipirali i kao prostor za druženje i relaksaciju,

- ulaganju u podržavajuću psiho-socijalnu klimu u školi, s naglaskom na važnost dobrih odnosa među učiteljima, učenicima i svima drugima u školi,
- osiguravanju prilika za participiranje svih učenika u uređenju školskog prostora i donošenju odluka važnih za život učenika u školi, kako bi se kod učenika razvio osjećaj vlasništva i pripadanja tom prostoru i školi općenito,
- procjeni potreba učenika u školi, usmjerenoj na utvrđivanje njihovih interesa te osmišljavanje dodatnih obrazovnih aktivnosti u skladu s utvrđenim interesima,
- uvođenju programa u kojima su vršnjaci pomagači ključan izvor potpore drugoj djeci i mladima.

3. PROJEKTI DAN - DAN PREVENCIJE

Osim kroz razne aktivnosti tijekom školske godine, zadnji dan prvog odgojno-obrazovnog razdoblja u potpunosti je namijenjen aktivnostima prevencije. Učenici taj dan nemaju redovnu nastavu, nego biraju neke od ponuđenih aktivnosti, kojima su voditelji nastavnici naše škole, vanjski gosti ili pak sami učenici. Posebnost Dana prevencije, između ostaloga je i u tome što se teme ne određuju unaprijed, nego se nastoje slušati potrebe učenika, te pogotovo njima dati mogućnost osmišljavanja aktivnosti, kao i uključivanja kao voditelja aktivnosti.

Teme će se i ove godine birati prema mogućnosti škole, potrebama učenika i relevantnim događajima i saznanjima.

4. SURADNJA S VANJSKIM INSTITUCIJAMA

Osim niza edukacija koje će provesti djelatnici naše škole, nastaviti će se i dugogodišnja suradnja s vanjskim institucijama važnim za prevenciju.

5.1. MUP RH

Nastavit će se suradnja s MUP–om na programima „Sigurno u prometu“ i “Ne zato jer ne“ za učenike prvih razreda. Evaluaciju provodi MUP. Ukoliko budu ponuđeni još neki relevantni programi, i oni će se provoditi. Oblik i način provođenja ovisit će o epidemiološkoj situaciji, te preporukama nadležnih institucija, ako i o samoj ponudi programa i projekata.

5.2. UDRUGA EDUKACIJOM PROTIV RAKA DOJKE

„Rano otkrivanje raka dojke“ program je prevencije te ranog otkrivanja raka dojke koji GDCK Sveti Ivan Zelina provodi u suradnji s Udrugom Edukacijom protiv raka dojke Zagrebačke županije. Predavanje je namijenjeno učenicama završnih razreda gimnazije. Učenice se podučava pravilnom samopregledu dojke, kako bi se što ranije s njime počelo. Osim predavanja, učenice na edukacijskim lutkama mogu vidjeti i opipati promjene koje se mogu dogoditi na dojci u kojoj se razvija tumor.

Svi učenici i djelatnici naše škole aktivno sudjeluju u obilježavanju Dana narcisa, te će se i ta suradnja nastaviti. Obje aktivnosti će se/neće održati ovisno o epidemiološkoj situaciji, te preporukama nadležnih institucija

5.3. "SRCE" - Udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji

Naša škola dugi niz godina vrlo uspješno surađuje s Udrugom Srce, i to u svim aktivnostima otvorenim za građanstvo, kao i namijenjenim učenicima. Ovisno o ponuđenim aktivnostima, suradnju ćemo nastaviti i ove školske godine. Do sada smo aktivno sudjelovali u izradi drvenih igračkama, oslikavanju vrećica, prikupljanju starog papira kao redovnoj aktivnosti, te u akciji prikupljanja papira kao aktivnosti prikupljanja sredstava za potrebe ugradnje lifta u zgradi Udrugu. Sudjelovali smo i u online volontiranju. Podržavamo i sudjelujemo u svim aktivnostima koje organizira Srce, a kao što su npr. Dan inkluzivnosti, Dan obilježavanja Down sindroma, sudjelovanje nastavnika i soc.ped. u edukacijama koje održava i/ili organizira Srce i sl.

Osim toga, svaka školska humanitarna akcija (prosječno ih je godišnje 3-4) uvijek je djelomično organizirana i radi prikupljanja i doniranja sredstava upravo Udruzi Srce.

Nastavit ćemo i višegodišnju suradnju s Udrugom Srce i Udrugom UPIM kroz projekt „Bontonom do boljeg razumijevanja osoba s invaliditetom“. (ukoliko će biti moguće).

Učenici naše škole, kao i pojedini nastavnici, dugogodišnji su volonteri u Udruzi Srce.

Aktivno smo uključeni u nekoliko projekata, u nekima kao suradnici, a u nekima i kao partneri Udruzi Srce, te će se aktivnosti nastaviti i ove šk.god. Kruna suradnje potpisivanje je **Sporazuma o razvoju inkluzivne suradničke lokalne zajednice (potpisan 30.rujna 2020.god.)**, zaključen između: Grad Sveti Ivan Zelina, kojega zastupa Hrvoje Košćec, gradonačelnik, SRCE – Udruga djece s teškoćama u razvoju, osoba s invaliditetom i njihovih obitelji, Općina Bedenica, , Centar za socijalnu skrb Sveti Ivan Zelina, Dječji vrtić „Proljeće“, Dječji vrtić TINTILINIĆ, Osnovna škola Dragutina Domjanića, Osnovna škola Ksavera Šandora Đalskog Donja Zelina, Osnovna škola Bedenica, Bedenica, Srednja škola Dragutina Stražimira, Dom za odrasle osobe Skupnjak. Pozivajući se na ključnu ulogu suradnje na lokalnom nivou za razvoj inkluzivnog društva; Razumijevajući da je inkluzija jedan od ključnih prioriteta u društvenom segmentu funkcioniranja lokalne zajednice; Svjesni potrebe za stalnom i aktivnom suradnjom, razmjenom iskustava, ideja i najboljih praksi na lokalnoj razini, u cilju približavanja lokalne zajednice svjetskim standardima u području inkluzije; Potpisnici ovog Sporazuma su suglasni da se njihova suradnja zasniva na principu uzajamnog dogovaranja, razumijevanja i potrebe zajedničkog djelovanja na unapređenju jednakog pristupa svakom članu lokalne zajednice kroz razvoj kvalitete u području inkluzije na području Grada Sveti Ivan Zelina i Općine Bedenica.

PREDMET I CILJ Predmet suradnje podrazumijeva modalitete podrške i dogovaranja između gore navedenih potpisnika u implementaciji aktivnosti usmjerenih na razvoj inkluzivnog društva. REALIZACIJA SURADNJE Modaliteti suradnje Potpisnici ovog Sporazuma su suglasni da će se suradnja odvijati na bazi međusobnog uvažavanja, razumijevanja i dogovaranja, a u okviru propisanih nadležnosti; naša škola će u okviru ovog Sporazuma biti odgovorna za slijedeće: a. imenovati stručnog predstavnika u Timu za suradnički razvoj inkluzije, b. odrediti vrijeme, materijal i prostor za provedbu zajedničkih aktivnosti, c. odrediti osobe za provedbu aktivnosti, d. uputiti poziv sudionicima, e. detektirati potrebu, inicirati i organizirati zajedničke roditeljske sastanke, f. pozvati potrebne stručnjake kako bi se djeca u odgojno obrazovnim ustanovama upoznala s različitim inkluzivnim pristupima i modalitetima (npr. različiti oblici komunikacije,

prilagodbe i dr.), g. osigurati mjesto za izlaganje kataloga usluga, dijeljenje materijala i sudjelovati u izradi kataloga prava i usluga, h. odrediti sudionike za manifestacije u lokalnoj zajednici, i. odrediti osobe koje će biti uključene u uređivanje određenog dijela (rubrike) web platforme, j. održavati grupe za podršku i osnaživanje roditelja, k. sudjelovati na sastancima Tima za suradnički razvoj inkluzije, l. sudjelovati na zajedničkim supervizijama članova Tima za suradnički razvoj inkluzije, m. osigurati sufinanciranje edukacija iz područja inkluzije.

AKTIVNOSTI U cilju razvoja suradničke inkluzivne lokalne zajednice stranke potpisnice će provoditi slijedeće aktivnosti: 1. Organiziranje zajedničkih aktivnosti i druženja na nivou svih ustanova u lokalnoj zajednici koje za korisnike imaju djecu – provedba integrativnih radionica u vrtićima, osnovnim i srednjim školama. Cilj ove aktivnosti jest ostvarivanje osobnog kontakta različitih stručnjaka i djece, razmjena dobrih praksi i upoznavanje različitosti. 2. Sudjelovanje na manifestacijama u lokalnoj zajednici i razvoj novih aktivnosti na lokalnoj razini (npr. aukcija radova, tombola zajedničkih radova, dani dobrote i dr.). 3. Organiziranje aktivnosti u kojima će djeca s teškoćama i odrasle osobe s invaliditetom istaknuti svoje sposobnosti i interese (npr. sudjelovanje korisnika Doma za starije osobe Skupnjak na humanitarnom turniru u beli kojeg organizira Udruga Srce i dr. aktivnosti). 4. Zajednički roditeljski sastanci uz mogućnost sudjelovanja stručnjaka iz suradničkih ustanova na roditeljskim sastancima. 5. Provedba periodičnih sastanaka i supervizija stručnih kadrova svih suradničkih ustanova uz organizaciju sastanaka i supervizija svaki puta u drugoj suradničkoj ustanovi/organizaciji. 6. Upoznavanje djece bez teškoća s različitim oblicima komunikacije i vrstama prilagodbe. 7. Izrada i održavanje zajedničke web platforme roditelja i stručnjaka koja će biti namijenjena za pitanja, objavu novosti, članaka te pravnih i stručnih izmjena u području inkluzije. 8. Organiziranje i provedba zajedničkih edukacija pomoćnika u nastavi, osobnih asistenata i stručnjaka iz suradničkih ustanova/organizacija. 9. Provođenje oglednih tretmana u Udruzi Srce za sve ključne sudionike – stručnjake koji rade s djecom u odgojno obrazovnom sektoru. 10. Uvođenje oglednih sati u satnicu stručnog usavršavanja zaposlenika suradničkih odgojno obrazovnih ustanova. 11. Planiranje i uvođenje promjena u svakodnevnom odgojno obrazovnom radu kroz uvođenje novih metoda, materijala i sredstava za rad. 12. Provođenje inicijalnih psiholoških testiranja i preporuke usmjeravanja učenika na temelju identificiranih sposobnosti, potreba i interesa. Preporuča se testiranje provoditi prije 8.

razreda osnovne škole. 13. Organiziranje suradničkih sastanaka stručnjaka prilikom tranzicijskog perioda djeteta (vrtić-osnovna škola; razredna-predmetna nastava; osnovna-srednja škola). 14. Organiziranje konkretnih oblika podrške u tranzicijskim periodima djeteta (npr. odgojitelj ili pomoćnik pruža podršku djetetu kod polaska u osnovnu školu kroz periodične posjete nastave tijekom kojih ujedno može razmijeniti iskustva intervencija s učiteljem). 15. Organiziranje inicijalnog sastanka s pedijatrom, patronažnom sestrom, roditeljima i Udrugom Srce. 16. Izrada i distribucija letaka s informacijama o svim suradničkim ustanovama/organizacijama u kojima se pruža podrška djetetu i obitelji uz opisane konkretne oblike podrške. 17. Organiziranje i provedba osnaživanja i grupa podrške za roditelje. 18. Organiziranje i provedba tematskih roditeljskih sastanaka u odgojno obrazovnim ustanovama kojima nazoče stručnjaci iz suradničkih ustanova. 19. Izrada i distribucija Kataloga o pravima i uslugama. Aktivnosti od 1. do 8. imaju za cilj utjecati na ublažavanje i uklanjanje stereotipnih uvjerenja u obiteljima i lokalnoj zajednici čime se direktno utječe na prevenciju stigmatizacije kako djece tako i obitelji. Aktivnosti od 9. do 14. imaju primarno za cilj zadovoljiti potrebe inkluzivne prakse kroz kurikulum kako bi se direktno utjecalo na razvoj svijesti lokalne zajednice o značaju inkluzije te na kvalitetu odgojno obrazovnog rada. Aktivnosti 15. i 16. imaju za cilj unaprijediti razinu rane intervencije od informiranosti roditelja do što ranijeg uključivanja djeteta i obitelji u sveobuhvatnu stručnu podršku. Aktivnosti od 17. do 19. imaju za cilj razviti konkretne mehanizme podrške obiteljima, prije svega roditeljima i skrbnicima kako bi inkluzivna praksa imala što veći pozitivan učinak na dijete, obitelj i zajednicu. Lista aktivnosti nije konačna i može biti proširena od strane bilo koje stranke potpisnice uz suglasnost svih stranaka potpisnica. Sve navedene aktivnosti stranke potpisnice se obavezuju provoditi u suradnji, kroz razmjenu informacija, zajedničke timske sastanke, konzultacije i sve mehanizme suradnje navedene u ovom Sporazumu.

Aktivnosti se provode i provodit će se.

5.4. LOKALNI VOLONTERSKI CENTAR SV.I.ZELINA

Škola iznimno puno surađuje sa LVC, kroz razne aktivnosti, od edukacija nastavnika, edukacija učenika, volontiranja učenika, nastavnika i slično. Suradnja se svakako intenzivno nastavlja i u ovoj šk.god. Koordinatorica za školu, socijalna pedagoginja Irena Simić redovito obavještava učenike i nastavnike o svim ponuđenim aktivnostima, kao i motivira i potiče učenike i nastavnike na aktivno sudjelovanje.

5.5. CISOK ZAGREB

Suradnja s CISOK – om će se nastaviti, ukoliko bude ponuđena (zadnjih nekoliko godina nije bila). Za učenike završnih razreda četverogodišnjih usmjerenja „Odabir fakulteta“, a za završne trogodišnje razrede „Sigurno u svijet rada“. Učenici će se upoznati s vještinama upravljanja karijerom značajnim za nastavak obrazovanja i/ili prelazak na tržište rada. Imat će priliku napraviti samoprocjenu u odnosu na znanje, sposobnosti, profesionalne interese, radne vrijednosti i uloge, te sukladno tome planirati i postaviti profesionalne ciljeve, kao i unaprijediti svoje samoprezentacijske vještine i načine (tehnik i metode) aktivnog traženja posla. Dio sadržaja odnosit će se i na prelazak te prilagodbu na studij za one učenike koji planiraju nastaviti obrazovanje na visokoškolskim institucijama. Osim navedenoga, učenici mogu koristiti ostale usluge koje CISOK nudi. Uspješnom suradnjom redovito smo informirani o svim relevantnim aktivnostima i događajima vezanim za upješan nastavak školovanja naših učenika, kao i izlazak na tržište rada. Osim CISOK-a, profesionalno informiranje provodit će i školska pedagoginja i socijalna pedagoginja.

5.5. UDRUGA KORAK PO KORAK

Nastavit će se suradnja s Udrugom „Korak po korak“ u svim već započetim i dogovorenim projektima, kao i u svakom budućem projektu, ponudi edukacija i slično. Kao što je već opisano, nastavlja se suradnja na projektu „Prevencija u zajednici“, započeta 2017.godine.

5.6. CRVENI KRIŽ

Nastaviti će se suradnja na svim postojećim projektima, a ukoliko ih bude, uključivat ćemo se i u nove projekte.

5.7. OSTALI

Nastavit će se započete suradnje sa svim relevantnim institucijama, udrugama i slično, važnim za prevenciju bilo kojeg nepoželjnog oblika ponašanja i promoviranje mentalnog zdravlja. Pri odabiru budućih suradnji, rukovodit ćemo se time da institucije ili programi imaju ili preporuku MZO-a i/ili AZOO-a ili su pak u znanstvenom smislu relevantne i stručne za provođenje programa prevencije.

Pri odabiru preventivnih pristupa, izuzetno je važno da odabrani programi slijede principe učinkovitosti (Dryfoos, 1990; Nation i sur., 2003):

- Teorijska utemeljenost (aktivnosti u programu trebaju biti utemeljene na odgovarajućim teorijama)
- Dostatno trajanje (višestruke radionice/susreti s korisnicima, dostatnosti s obzirom na razinu rizika, praćenje i podržavanje korisnika)
- Razvojna prikladnost programa (program treba biti u skladu s intelektualnim, kognitivnim i socijalnim karakteristikama korisnika)
- Educiranost provoditelja preventivnih programa (osiguravanje kontinuiranog usavršavanja provoditelja aktivnosti)
- Raznolike metode i tehnike (važnost direktnog iskustva korisnika - igranje uloga, vježbanje naučenog ponašanja, razvoj i uvježbavanje vještina)
- Socijalno-kulturalna prikladnost programa (kulturalno prikladan i relevantan korisnicima)
- Promocija pozitivnih odnosa (podržavanje jakih, stabilnih i pozitivnih odnosa kroz aktivnosti programa)
- Evaluacija rezultata (važnost evaluacije procesa i učinka programa) te

- Sveobuhvatnost (preventivni pristupi koji uključuju djelovanje u različitim domenama istovremeno – pojedinac, vršnjaci, obitelj, škola i zajednica).

Preventivni program podložan je promjenama tijekom školske godine, ovisno o raspoloživim sredstvima, događanjima u zajednici i u državi relevantnim za funkcioniranje škole, novim stručnim saznanjima, edukacijama i slično.

Ovaj Program predstavlja okvir i težnju smjera kojim se promišlja o prevenciji, a koja je bazirana na konstantnom praćenju i uvažavanju znanstvenih spoznaja u području prevencije.

Sve aktivnosti opisane u Kurikulumu također su sastavni dio rada na prevenciji.

Izradila:

Irena Simić, prof.soc.ped.